

باسمه تعالی

ردیف	سؤالات	نمره
سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی رشته‌ی: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی		
سال سوم آموزش متوسطه تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۱۰ / ۲۲		
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷ اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی		
الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)		
۰/۲۵	معنی و مفهوم عبارت ها و بیت های زیر را به نثر روان بنویسید.	
۰/۲۵	۱- نمرود گفت : با خداوند وی بسازم.	
۰/۲۵	۲- سفره خواست تا تناولی کند.	
۰/۲۵	۳- همه عمر بروبازو زدم.	
۰/۲۵	۴- هر کنیزک را ببخشید او نشان.	
۰/۵	۵- چرخ بزرگوار یکی لشکری بکرد.	
۰/۵	۶- من آنم که در پای خوکان نریزم	مر این قیمتی دُرُ لفظ دری را
۰/۵	۷- اگر یک ذره را برگیری از جای	خلل یابد همه عالم سراپای
۰/۷۵	۸- خلیفه را چند گونه صورت کردند تا نیک آزار گرفت و از جای بشد.	
۰/۷۵	۹- چو صیتش در افواه دنیا فتاد	تزلزل در ایوان کسرا فتاد
۱	۱۰- مُلک این جا بایدت انداختن	ملک این جا بایدت در باختن
۱	۱۱- هر که را رای ضعیف و عقل سخیف است از درجت عالی به رتبتِ خامل گراید.	
ب) معنای هر یک از واژه های مشخص شده را بنویسید. (۲ نمره)		
۲	۱- دوستی را نشاید این <u>غذار</u>	۲- بدائسته در طبقی با <u>مگبه</u>
	۳- دل تنگ و بینوا چو <u>بطان</u> بر کنار آب.	۴- چو شد روز، رستم بپوشید <u>گبر</u> .
	۵- آن ها را به کاشانه‌ی <u>صبیّه</u> منتقل کنیم.	۶- <u>آمارات</u> آن بر خود ظاهر نگردانید.
	۷- <u>امکنه‌ی</u> تاریخی در این راه بسیار است.	۸- خواست که ملامت را بر ایشان <u>غرامت</u> کند.
پ) خود آزمایی (۴ نمره)		
۰/۵	۱- در داستان «بازرگان و طرار» عکس العمل بزّاز در برابر سرقت اموالش چه بود؟	
۰/۵	۲- تغییر دادن جای تکیه در کدام کلمه‌ی بیت زیر، باعث تغییر معنا می شود؟ قُمری ریخته بالم به پناه که روم ؟ تا به کی سرکشی، ای سرو خرامان از من؟	
۰/۵	۳- در بیت «در بهاران کی شود سرسبز سنگ را نماد چگونه آدم‌هایی دانسته است؟	خاک شو تا گل برآید رنگ رنگ «مولوی «سنگ» و «خاک»
۰/۵	۴- مقصود شاعر از «و ساعتی بعد / در باران متواتر پولاد / بریده بریده / افشا شدی « چیست؟	
۰/۵	۵- مصراع «گهی ابلیس گردد گاه آدم» در ستایش و توصیف دل است یا مذمت آن؟	
۰/۵	۶- مقصود از عبارت «سنگ سراچه‌ی دل به الماس آب دیده می سفتم» چیست؟	
۰/۵	۷- روین تنی اسفندیار را با کدام شخصیت های اساطیری می توان مقایسه کرد؟	
۰/۵	۸- «قوم» در حکایت «شولم شولم» از کلیله و دمنه، به چه معنی به کار رفته است؟	
« ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم »		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته‌ی : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۳۰:۱۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۲۲ / ۱۰ / ۱۳۸۷	
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷		اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	
ردیف	سؤالات	نمره	

	ت) درک مطلب (۴ نمره) ۱- با توجه به ابیات زیر، به سؤالات پاسخ دهید: «بترس از جهان دار یزدان پاک من امروز نَز بهر جنگ آمدم الف) مفهوم کنایی «خرد را مکن با دل اندر مَگاک» چیست؟ ب) رستم (با توجه به بیت دوم) ، به چه منظوری نزد اسفندیار رفته بود؟ ۲- با توجه به عبارت «فلان عزم کرده و نیت جزم، که بقیت عمر معتکف نشیند و خاموشی گزیند.» سعدی تصمیم به چه کارهایی گرفته بود؟ ۳- مفهوم کلی بیت: «بر تیر جور تان ز تحمل سپر کنیم ۴- با توجه به بیت «از راهروان سفر عشق در این دشت تنها راه نورد راه عشق، چیست؟ ۵- در عبارت « آتشی که نمیرد، همیشه در دل او بود» منظور از «آتش» چیست؟ ۶- با توجه به بیت «حرف درویشان بدزدد مرد دون پست ، سخنان درویشان (عارفان) را می دزدند؟ ۷- در بیت «تقریر ادیبانه‌ی برهان معاد است شاعر به چه فصلی اشاره می کند؟ ۸- با توجه به بیت «با من ، آمیزش او، الفت موج است و کنار چرا شاعر بر خورد خود و معشوق را به موج دریا و ساحل تشبیه کرده است؟		
	ث) تاریخ ادبیات و دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- نام پدیدآورندگان آثار زیر را بنویسید. الف) گناه دریا (ب) کتاب احمد یا سفینه‌ی طالبی ۲- زاویه‌ی دید عبارت داستانی زیر چیست؟ «بهمن، بسر همسایه، توی حیاط خودشان دور باغچه می گشت و با آب پاش کوچک خود، گل‌ها و سبزه‌ها را آب می داد.» ۳- در بیت زیر، دو آرایه‌ی ادبی را نام ببرید. «در عدم هم ز عشق بویی هست گل، گریبان دریده می آید» ۴- ..... ، گزارش نویسنده از زندگی و حالات روحی و فکری خویش و مطمئن‌ترین راه برای شناخت احوال و افکار بزرگان جامعه است. ۵- با توجه به شعر «طوطی و بازرگان»، طوطی و قفس نماد چه چیزهایی هستند؟ ۶- آغازگر نثر فنی چه کسی است؟ نام اثر او را ذکر کنید. ۷- در بیت «بیامد چنان تالب هیرمند جناس تام را ایجاد کرده است؟		
	ج) شعر حفظی (۱ نمره) بیت های زیر را کامل کنید. ۱- ای که میان جان من تلقین ..... می کنی ۲- تاب بنفشه می دهد طره‌ی مشک سای تو		
	گر تن زخم خامش کنم، ..... که فرمان بشکنم		
	جمع نمره	۲۰	

باسمه تعالی

ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	رشته‌ی: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی
تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۱۰ / ۲۲	سال سوم آموزش متوسطه	
اداره‌ی کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷	
نمره	راهنمای تصحیح	ردیف
	الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) در تصحیح این قسمت نظر همکاران محترم، صائب است. ۱- نمرود گفت: با خدای او سازگاری کنم. (با او دشمنی نداشته باشم) (۰/۲۵) ۲- سفره خواست تا غذا بخورد. (۰/۲۵) ۳- در همهی عمر برای کسب معاش تلاش کردم. (۰/۲۵) ۴- او به هر کینیزک سهم خودش را داد. (۰/۲۵) ۵- آسمان ارجمند (۰/۲۵) لشکری آماده ساخت (۰/۲۵) ۶- من کسی هستم که ذرّ پرارزش سخن فارسی را (۰/۲۵) در پای صاحبان قدرت قربانی نمی کنم. (۰/۲۵) ۷- اگر یک ذره از عالم را از جای خود برداری (۰/۲۵) تمام عالم دچار عیب و نقص می شود. (۰/۲۵) ۸- به خلیفه به چند شکل گزارش دادند (۰/۲۵) تا رنجیده خاطر شد (۰/۲۵) و ناراحت و خشمگین شد. (۰/۲۵) ۹- وقتی که آوازه‌ی او (۰/۲۵) در دهان‌های مردم دنیا افتاد (۰/۲۵) ایوان کسرا به لرزه درآمد. (۰/۲۵) ۱۰- در این جا باید پادشاهی را (۰/۲۵) رها کنی (۰/۲۵) و آن چه را که در تصرف توست (۰/۲۵) از دست بدهی (۰/۲۵) ۱۱- هر کسی که اندیشه‌ی ضعیف (۰/۲۵) و عقل ناقص دارد (۰/۲۵) از مقام بالا (۰/۲۵) به درجه‌ی بی ارزش (مقام پایین) می رسد. (۰/۲۵)	
۲	ب) معنای لغت (۲ نمره) ۱- بسیار بی وفا (فریب کار) (۰/۲۵) ۲- سرپوش (۰/۲۵) ۳- مرغابی (۰/۲۵) ۴- نوعی زره و لباس جنگی (۰/۲۵) ۵- دختر (۰/۲۵) ۶- نشانه‌ها (نشان‌ها) (۰/۲۵) ۷- جمع مکان (مکان‌ها ، جاها) (۰/۲۵) ۸- تلافی ، عوض (۰/۲۵)	
	پ) خود آزمایی (۴ نمره) ۱- اضطراب و نگرانی نشان نداد (خونسردی خود را حفظ کرد). (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این) ۲- سرکشی (۰/۵) ۳- سنگ نماد آدم‌های تغییر ناپذیر یا خودخواه (۰/۲۵) خاک نماد آدم‌های تغییرپذیر یا متواضع (۰/۲۵) (هر پاسخی نظیر این موارد) ۴- با شهادت حضرت ابوالفضل (ع) حقیقت واقعی ایشان آشکارتر شد. (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این) ۵- در ستایش و توصیف دل (۰/۵) ۶- با ریختن اشک‌هایم (گریه کردن) دل خود را آرام می کردم. (۰/۵) (یا هر پاسخی نظیر این) ۷- آشیل (۰/۲۵) ، بالدور (۰/۲۵) ۸- همسر (۰/۵)	
	« ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم »	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۷ / ۱۰ / ۲۲	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در دی ماه سال ۱۳۸۷		اداره کل سنجش و ارزشیابی تحصیلی	
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
	ت (درگ مطلب (۴ نمره)		
۰/۵	۱- الف) عقل و احساس خود را تباه نکن. (مگذار احساس تو عقل و خردت را نابود کند). (۰/۵)		
۰/۵	ب) برای حفظ آبرو (۰/۲۵) و عذرخواهی (۰/۲۵)		
۰/۵	۲- گوشه نشینی (عبادت) (۰/۲۵) و با کسی سخن نگفتن (۰/۲۵)		
۰/۵	۳- ما در برابر ستم های شما مقاومت می کنیم (۰/۲۵) تا آن روزی که دوران ستمگری شما به پایان برسد. (۰/۲۵) (یا هر مفهومی نظیر این)		
۰/۵	۴- اشک گلگون (۰/۵)		
۰/۲۵	۵- عشق (۰/۲۵)		
۰/۵	۶- زیرا می خواهند آن سخنان را به صورت افسون (جادو) (۰/۲۵) برای آدم های ساده دل بخوانند. (۰/۲۵) (یا هر پاسخی نظیر این)		
۰/۲۵	۷- فصل بهار (۰/۲۵)		
۰/۵	۸- زیرا هر لحظه معشوق همراه اوست (۰/۲۵) در حالیکه خیلی زود از او دور می شود (۰/۲۵) (یا هر پاسخی نظیر این)		
	ث (تاریخ ادبیات و دانش های ادبی (۳ نمره)		
۰/۵	۱- الف) فریدون مشیری (۰/۲۵) ب) عبدالرحیم تبریزی (طالبوف) (۰/۲۵)		
۰/۵	۲- سوم شخص (دانای کل) (۰/۵)		
۰/۵	۳- جان بخشی یا تشخیص ، کنایه ، تضمین ، ایهام (ذکر دو مورد ، هر مورد ۰/۲۵)		
۰/۲۵	۴- حسب حال (۰/۲۵)		
۰/۵	۵- طوطی نماد جان پاک و مجرد (۰/۲۵) قفس نماد تن (۰/۲۵)		
۰/۵	۶- نصرالله منشی (۰/۲۵) - کلبله و دمنه (۰/۲۵)		
۰/۲۵	۷- لب (۰/۲۵)		
	ج (شعر حفظی (۱ نمره)		
۰/۵	۱- شعرم (۰/۲۵) ترسم (۰/۲۵)		
۰/۵	۲- پردهی غنچه می درد (۰/۲۵) خندهی دل گشای تو (۰/۲۵)		
۲۰	« موفق باشید »	جمع نمره	